T008 A HÀM VIII (01) Q01-1-Tựa

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM Haùn dòch: Ñôøi Ñoâng Taán, Tam taïng Cuø-ñaøm Taêng-giaø-ñeà-baø, ngöôøi nöôùc Keá Taân.

QUYEÅN 1

Phaåm 1: TÖÏA

Kính laïy Naêng Nhaân Ñeä Thaát Tieân
Dieãn noùi phaùp Thaùnh hieàn voâ thöôïng
Theá Toân nay ñoä chuùng quaàn sinh
Voán ñaõ töø laâu troâi sinh töû.
Toân tröôûng Ca-dieáp vaø Thaùnh chuùng
Hieàn trieát A-nan vaên quaûng baùc
Cuùng döôøng xaù-lôïi Phaät Nieát-baøn
Töø nöôùc Caâu-di ñeán Ma-kieät.
Ca-dieáp tö duy haønh boán Ñaúng1
Vôùi nhöõng chuùng sinh ñoïa naêm ñöôøng
Chaùnh giaùc daãn ñöôøng nay caùch xa
Nhôù lôøi daïy kheùo, loøng thöông khoùc.
Ca-dieáp nghó suy: Chaùnh phaùp xöa
Laøm sao löu boá maõi theá gian?
Lôøi daïy toái toân töø kim khaåu
Ghi giöõ trong loøng khoâng ñeå maát.
Ai coù söùc naøy, gom caùc phaùp
Noùi roõ nhaân duyeân, goác töø ñaâu?
Ngöôøi trí hieän nay trong chuùng naøy
A-nan hieàn thieän, nghe voâ löôïng.
Lieàn gioùng kieàn chuøy hoïp boán chuùng
Tyø-kheo taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi
Taâm ñeàu giaûi thoaùt, ñaït La-haùn
Giaûi thoaùt troùi buoäc, laø phöôùc ñieàn.
Ca-dieáp bôûi vì thöông theá gian
Baùo aân quaù khöù, nhôù Toân ñöùc
Theá Toân phuù phaùp, trao A-nan
Nguyeän phaùp löu boá maõi ôû ñôøi.
Laøm sao thuaän töï, khoâng maát moái
Keát taäp Phaùp baûo ba taêng-kyø
Haùn: Töù ñaúng ; töùc boán Voâ löôïng taâm. 1.

Ñeå sau boán chuùng ñöôïc nghe phaùp Nghe roài lieàn ñöôïc lìa caùc khoå.

A-nan töø choái: “Söùc khoâng kham
Caùc phaùp thaäm thaâm ngaàn aáy thöù
Haù daùm phaân bieät lôøi Nhö Lai?
Phaåm ñöùc Phaät phaùp, voâ löôïng trí.
Toân giaû Ca-dieáp nay kham nhieäm
Ñaáng Theá Huøng ñem phaùp phuù cho
Nay vì moïi ngöôøi, Ñaïi Ca-dieáp
Töøng ñöôïc Nhö Lai chia nöûa toøa.2”
Ca-dieáp ñaùp raèng: “Tuy coù vaäy
Nhöng tuoåi giaø yeáu, ñaõ queân nhieàu
Söï nghieäp trí tueä, oâng giöõ heát
Haõy khieán goác phaùp coøn maõi ñôøi.
Nay toâi coù ba maét thanh tònh
Cuõng coù theå bieát taâm trí ngöôøi
Bieát roõ taát caû haøng chuùng sinh
Khoâng ai hôn Toân giaû A-nan.”
Töø Phaïm thieân xuoáng ñeán Ñeá Thích
Hoä theá Töù vöông cuøng chö Thieân
Di-laëc Ñaâu-suaát cuõng ñeán hoïp
Haøng öùc Boà-taùt khoâng keå heát.
Di-laëc, Phaïm, Thích cuøng Töù vöông
Thaûy ñeàu chaép tay maø baïch hoûi:
Taát caû caùc phaùp, Phaät aán chöùng:
A-nan laø phaùp khí cuûa Ta.
Neáu ai khoâng muoán phaùp toàn taïi
Ngöôøi aáy xuyeân taïc lôøi Nhö Lai.
Nguyeän löu phaùp yeáu, vì chuùng sinh
Vöôït qua nguy aùch, thoaùt caùc naïn.
Thích Toân ra ñôøi, soáng raát ngaén
Tuy nhuïc theå maát, Phaùp thaân coøn
Ñeå mong phaùp yeáu khoâng ñoaïn tuyeät
A-nan, chôù choái töø thuyeát phaùp!”
Toái toân Ca-dieáp cuøng Thaùnh chuùng Di-laëc, Phaïm, Thích cuøng Töù vöông Caàn thænh A-nan môû lôøi cho

2. Phaät nhöôøng cho Ñaïi Ca-dieáp nöûa choã ngoài: Xem Taïp 41 (tr. 302a2).

Khieán lôøi Nhö Lai khoâng dieät taän.
A-nan nhaân töø, hoøa boán Ñaúng3

YÙ chuyeån vi teá sö töû hoáng
Lieác nhìn boán chuùng, ngoù hö khoâng
Khoùc thöông röøng leä khoâng ngaên ñöôïc.
Nhan saéc chôït böøng aùnh saùng choùi
Toûa khaép chuùng sinh nhö höøng ñoâng
Di-laëc, Phaïm, Thích nhìn aùnh saùng
Chaép tay chôø nghe Phaùp voâ thöôïng.
Boán boä chuùng laëng leõ, taâm chuyeân nhaát
Muoán ñöôïc nghe phaùp, yù khoâng loaïn
Toân tröôûng Ca-dieáp cuøng Thaùnh chuùng
Nhìn thaúng toân nhan, maét khoâng chôùp.
Roài A-nan noùi kinh voâ löôïng
Nhöõng gì ñaày ñuû, thaønh moät tuï:
Nay toâi seõ chia laøm ba phaàn
Toùm thaâu möôøi kinh thaønh moät keä.
Phaàn moät Kheá kinh, phaàn hai Luaät,
Phaàn ba laïi laø A-tyø-ñaøm.
Chö Phaät4 quaù khöù ñeàu phaân ba
Kheá kinh, Luaät, Phaùp, laøm ba taïng.
Kheá kinh nay haõy phaân boán ñoaïn
Tröôùc heát Taêng Nhaát, hai laø Trung
Ba goïi laø Tröôøng, nhieàu chuoãi ngoïc
Sau cuøng phaàn boán goïi Taïp kinh.”
Toân giaû A-nan laïi suy nghó:
“Phaùp thaân Nhö Lai khoâng dieät maát
Coøn maõi theá gian khoâng ñoaïn tuyeät
Trôøi, ngöôøi ñöôïc nghe, thaønh ñaïo quaû.
Hoaëc coù Moät phaùp maø nghóa saâu
Khoù trì, khoù tuïng, khoâng theå nhôù
Nay toâi keát taäp nghóa Moät phaùp
Moät, Moät, noái nhau, khoâng maát moái.
Cuõng coù Hai phaùp, taäp thaønh Hai
Ba phaùp thaønh Ba, nhö xaâu chuoãi
Boán phaùp thaønh Boán, Naêm cuõng vaäy
Naêm phaùp tieáp ñeán Saùu, Baûy phaùp
3.
Xem cht. 1.
Nguyeân Haùn: Tam-phaät , phieân aâm Skt. Paøli: Sambuddha, Phaät chaùnh giaùc. Cuõng coù theå hieåu laø ba

4.

Phaät quaù khöù: Caâu-löu-toân, Caâu-na-haøm Maâu-ni, Ca-dieäp.

Nghóa Taùm phaùp roäng cho ñeán Chín
Möôøi phaùp, töø Möôøi ñeán Möôøi moät
Phaùp baûo nhö vaäy troïn khoâng maát
Haèng ôû theá gian, toàn taïi laâu.”
ÔÛ giöõa ñaïi chuùng taäp phaùp naøy
A-nan töùc thì thaêng phaùp toïa
Di-laëc taùn thaùn: “Kheùo thuyeát thay!
Haõy neân phoái hôïp nghóa caùc phaùp.
Laïi coù caùc phaùp neân phaân boä
Lôøi daïy Theá Toân, moãi moãi khaùc
Boà-taùt phaùt yù höôùng Ñaïi thöøa
Nhö Lai noùi rieâng cho phaùp naøy:
Coù ngöôøi Theá Toân daïy saùu Ñoä:
Boá thí, trì giôùi, nhaãn, tinh taán,
Söùc thieàn, trí tueä nhö traêng non
Vöôït qua voâ cöïc thaáy caùc phaùp.
Coù ai duõng maõnh thí ñaàu maét
Thaân theå maùu thòt khoâng thöông tieác
Theâ thieáp, quoác thaønh, cuøng nam nöõ
Ñoù laø Ñaøn ñoä 5 khoâng neân boû.
Giôùi ñoä voâ cöïc nhö kim cöông
Khoâng huûy, khoâng phaïm khoâng loït maát
Giöõ taâm hoä giôùi nhö bình taùch
Ñoù goïi Giôùi ñoä khoâng neân boû.
Hoaëc coù ngöôøi ñeán chaët tay chaân
Khoâng khôûi saân haän, söùc nhaãn maïnh
Nhö bieån dung chöùa khoâng taêng giaûm
Ñoù goïi laø Nhaãn ñoä khoâng neân boû.
Nhöõng ai taïo taùc haønh thieän aùc
Caû thaân, khaåu, yù khoâng chaùn ñuû
Caùc haønh chöôùng ngaïi khoâng ñeán ñaïo
Ñoù goïi Taán ñoä khoâng neân boû.
Nhöõng ai thieàn toïa ñeám hôi thôû
Taâm yù kieân coá, khoâng loaïn nieäm
Ví coù ñoäng ñaát, thaân khoâng nghieâng
Ñoù goïi Thieàn ñoä, khoâng neân boû.
Duøng söùc trí tueä, ñeám buïi traàn

Traûi trieäu soá kieáp khoâng keå xieát
Soá nghieäp saùch ghi yù khoâng loaïn
Ñoù goïi Trí ñoä, khoâng neân boû.
Ñaøn ñoä , töùc Ñaøn ba-la-maät, hay Boá thí ba-la-maät. 5.

Caùc phaùp thaäm thaâm, luaän lyù Khoâng
Khoù saùng, khoù toû, khoâng theå quaùn
Töông lai ñôøi sau loøng hoà nghi
Ñöùc Boà-taùt naøy khoâng neân boû.”
A-nan töï trình baøy yù nghó:
“Ngöôøi ngu khoâng tin haïnh Boà-taùt
Tröø caùc La-haùn tín giaûi thoaùt
Môùi coù tín taâm khoâng do döï.
Boán chuùng ñeä töû, phaùt ñaïo yù 6
Cuøng taát caû moïi loaøi chuùng sinh
Coù loøng tin vöõng khoâng hoà nghi.”
Di-laëc taùn thaùn: “Kheùo thuyeát thay!
Phaùt taâm Ñaïi thöøa, yù quaûng ñaïi
Hoaëc coù caùc phaùp, ñoaïn keát söû
Hoaëc coù caùc phaùp, thaønh quaû ñaïo.”
A-nan noùi raèng: “Ñaây theá naøo?
Toâi thaáy Nhö Lai tuyeân phaùp naøy
Coù ngöôøi khoâng nghe Nhö Lai thuyeát
Phaùp naøy, haù chaúng coù hoà nghi?
Neáu toâi noùi nghóa naøy khoâng ñuùng
Nhö vaäy hö doái ñôøi töông lai
Nay caùc kinh xöng: Nghe nhö vaày
Phaät truù thaønh naøo, ñaát nöôùc naøo?
Laàn ñaàu noùi phaùp: Ba-la-naïi
Ñoä ba Ca-dieáp: Ma-kieät-ñaø
Caâu-taùt, Ca-thi, giöõa Thích toäc
Chieâm-ba, Caâu-löu, Tyø-xaù-ly
Cung Trôøi, cung Roàng, A-tu-luaân
Cung Kieàn-ñaïp-hoøa, thaønh Caâu-thi
Giaû söû khoâng roõ nôi noùi kinh
Thì noùi nguyeân goác taïi Xaù-veä.
Vieäc moät thôøi toâi ñaõ nghe töø
Phaät taïi Xaù-veä cuøng ñeä töû
Tinh xaù Kyø hoaøn, tu thieän nghieäp
Vöôøn Caáp coâ ñoäc Tröôûng giaû cuùng.

Khi Phaät ôû ñaây, baûo Tyø-kheo:
Neân chuyeân taâm tu taäp moät phaùp
Tö duy moät phaùp, khoâng buoâng lung
6. Phaùt ñaïo yù: Phaùt Boà-ñeà taâm.

Sao goïi moät phaùp? Laø nieäm Phaät
Nieäm Phaùp, nieäm Taêng cuøng nieäm Giôùi,
Nieäm Thí, nieäm Thieân, töø loaïn töôûng
An-ban hôi thôû vaø nieäm Thaân,
Nieäm Cheát töø loaïn, toång möôøi nieäm.
Ñoù phaùp möôøi nieäm, coù theâm möôøi
Tieáp theo, laïi noùi Toân ñeä töû:
Tröôùc ñoä Caâu-laân laøm Phaät töû,
Ngöôøi nhoû cuoái cuøng laø Tu-baït.
Duøng phöông tieän nay hieåu moät phaùp
Hai töø hai phaùp, ba töø ba
Boán, naêm, saùu, baûy, taùm, chín, möôøi
Möôøi moät, khoâng phaùp naøo khoâng roõ.
Töø moät taêng moät ñeán caùc phaùp
Nghóa nhieàu, tueä roäng khoâng theå taän
Moãi moät Kheá kinh nghóa cuõng saâu
Cho neân goïi laø Taêng Nhaát Haøm.
Nay tìm moät phaùp khoù roõ raøng
Khoù trì, khoù hieåu, khoâng theå toû
Tyø-kheo töï noùi nghieäp coâng ñöùc
Nay phaûi toân xöng laø ñeä nhaát;
Gioáng nhö thôï goám laøm ñoà duøng
Theo yù maø laøm khoâng nghi ngaïi
A-haøm Taêng nhaát phaùp cuõng vaäy
Ba thöøa giaùo hoùa khoâng sai khaùc.
Vi dieäu Phaät kinh raát thaâm saâu,
Hay töø keát söû nhö doøng chaûy
Tuy nhieân, Taêng Nhaát ôû treân heát
Laøm saïch ba nhaõn töø ba caáu.
Ngöôøi naøo chuyeân taâm trì Taêng Nhaát
Laø ngöôøi toång trì taïng Nhö Lai
Cho duø thaân naøy coøn keát söû
Ñôøi sau lieàn ñöôïc trí taøi cao.
Neáu ai cheùp vieát thaønh kinh quyeån
Hoa loïng, luïa laø ñem cuùng daâng

Phöôùc naøy voâ löôïng khoâng keå xieát
Vì phaùp baûo naøy, raát khoù gaëp.”
Khi noùi lôøi naøy, trôøi ñaát ñoäng
Trôøi möa hoa thôm ngaäp ñeán goái
Treân khoâng chö Thieân khen: “Laønh thay!
Toân giaû noùi lôøi ñeàu thuaän nghóa.
Kheá kinh taïng moät, Luaät taïng hai
Kinh A-tyø-ñaøm laø taïng ba
Phöông ñaúng, Ñaïi thöøa nghóa thaâm thuùy
Cuøng caùc kheá kinh laø Taïp taïng
Ñeå yeân lôøi Phaät quyeát khoâng ñoåi
Nhaân duyeân ñaàu cuoái ñeàu tuøy thuaän.”
Di-laëc, chö Thieân cuõng khen toát:
Kinh ñieån Thích-ca toàn taïi maõi
Di-laëc ñöùng leân tay caàm hoa
Vui möøng ñem raûi leân A-nan:
“Kinh naøy chaân thaät Nhö Lai noùi.
Caàu mong A-nan quaû ñaïo thaønh.”

Baáy giôø, Toân giaû A-nan cuøng Phaïm thieân daãn caùc trôøi Phaïm-ca-di ñeàu ñeán hoäi hoïp. Trôøi Hoùa töï taïi daãn ñoaøn tuøy tuøng ñeàu ñeán tuï hoäi. Trôøi Tha hoùa töï taïi daãn ñoaøn tuøy tuøng ñeàu ñeán tuï hoäi. Ñaâu-suaát Thieân vöông daãn chuùng chö Thieân ñeán tuï hoäi. Trôøi Dieãm daãn ñoaøn tuøy tuøng ñeàu ñeán tuï hoäi. Thích Ñeà-hoaøn Nhaân daãn chuùng chö Thieân Tam thaäp tam ñeàu ñeán tuï hoäi. Ñeà-ñaàu-laïi-tra Thieân vöông daãn chuùng Caøn-ñaïp-hoøa ñeàu ñeán tuï hoäi. Tyø-löu-laëc-xoa Thieân vöông daãn caùc Yeám quyû ñeàu ñeán tuï hoäi. Tyø-sa-moân Thieân vöông daãn chuùng Duyeät-xoa, La-saùt ñeàu ñeán tuï hoäi. Baáy giôø, Di-laëc Ñaïi só noùi vôùi caùc Boà-taùt: –Caùc vò haõy khuyeán khích caùc toäc taùnh nam, toäc taùnh nöõ trong hieàn kieáp phuùng tuïng, thoï trì Toân phaùp Taêng Nhaát, giaûng noùi roäng raõi khieán moïi ngöôøi phuïng haønh. Sau khi noùi nhöõng lôøi naøy, chö Thieân, loaøi Ngöôøi, Caøn-ñaïp-hoøa, A-tu-luaân, Ca- löu-la, Ma-haàu-laëc, Chaân-ñaø-la,… ñeàu baïch raèng: –Heát thaûy chuùng toâi ñeàu uûng hoä ngöôøi thieän nam, thieän nöõ maø phuùng tuïng, thoï trì Toân phaùp Taêng Nhaát aáy giaûng noùi roäng raõi, troïn khoâng bao giôø ñeå döùt tuyeät. Luùc aáy, Toân giaû A-nan baûo Öu-ña-la: –Nay toâi ñem Taêng Nhaát A-haøm naøy phoù chuùc cho oâng. Haõy kheùo phuùng tuïng, ñoïc thuoäc, chôù ñeå sai soùt. Vì sao? Vì neáu ai khinh maïn Toân kinh naøy, seõ ñoïa laïc xuoáng haøng phaøm phu. Vì sao? Naøy Öu-ña-la, Taêng Nhaát A-haøm naøy xuaát giaùo nghóa cuûa ba möôi baûy phaåm ñaïo, vaø caùc phaùp cuõng töø ñaây maø phaùt sinh. Baáy giôø, Ñaïi Ca-dieáp hoûi A-nan: –Theá naøo, A-nan, Taêng nhaát A-haøm naøy xuaát giaùo nghóa cuûa ba möôi baûy phaåm ñaïo vaø caùc phaùp cuõng töø ñaây maø phaùt sinh? A-nan baïch: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, Toân giaû Ca-dieáp! Taêng Nhaát A-haøm naøy xuaát giaùo

nghóa cuûa ba möôi baûy phaåm ñaïo vaø caùc phaùp cuõng töø ñaây maø phaùt sinh; ñieàu naøy haõy gaùc laïi. Chæ moät baøi keä trong Taêng Nhaát A-haøm cuõng xuaát sinh ba möôi baûy phaåm vaø caùc phaùp. Ca-dieáp hoûi: –Trong baøi keä naøo maø xuaát sinh ba möôi baûy phaåm vaø caùc phaùp? Baáy giôø, Toân giaû A-nan lieàn noùi keä naøy:

Chôù laøm caùc ñieàu aùc. Vaâng laøm caùc ñieàu thieän. Töï thanh tònh taâm yù. Laø lôøi chö Phaät daïy. Sôû dó nhö vaäy laø vì, chôù laøm caùc ñieàu aùc, ñoù laø goác reã cuûa caùc phaùp, töø ñoù xuaát sinh taát caû caùc phaùp thieän. Do sinh phaùp thieän, neân taâm yù thanh tònh. Cho neân, baïch Ca-dieáp, thaân, khaåu, yù haønh cuûa chö Phaät Theá Toân thöôøng tu thanh tònh. Ca-dieáp hoûi: –Theá naøo, A-nan, chæ coù Taêng nhaát A-haøm môùi xuaát sinh ba möôi baûy phaåm vaø caùc phaùp, hay laø boán A-haøm khaùc cuõng xuaát sinh? A-nan ñaùp: –Haõy gaùc laïi ñieàu ñoù, baïch Ca-dieáp. Nghóa cuûa boán A-haøm, trong baøi keä ñaõ toùm thaâu ñaày ñuû giaùo nghóa cuûa chö Phaät vaø giaùo nghóa cuûa Thanh vaên, Bích-chi-phaät. Sôû dó nhö vaäy laø vì: “Chôù laøm caùc ñieàu aùc”, ñoù laø söï caám chæ ñaày ñuû giôùi, laø haïnh thanh baïch. “Vaâng laøm caùc ñieàu thieän”, ñoù laø taâm yù thanh tònh. “Töï thanh tònh taâm yù”, laø töø taø ñieân ñaûo. “Laø lôøi chö Phaät daïy”, laø töø khôû töôûng meâ laàm. Theá naøo, baïch Ca-dieáp, giôùi thanh tònh, haù yù khoâng thanh tònh sao? YÙ thanh tònh thì khoâng ñieân ñaûo. Vì khoâng ñieân ñaûo neân töôûng meâ hoaëc bò dieät vaø caùc quaû do ba möôi baûy phaåm ñaïo maø ñöôïc thaønh töïu. Ñaïo quaû ñaõ thaønh töïu, haù ñoù chaúng phaûi laø caùc phaùp sao? Ca-dieáp hoûi: –Theá naøo, A-nan, sao ñem Taêng Nhaát naøy maø trao cho Öu-ña-la, chöù khoâng trao cho Tyø-kheo khaùc vaø taát caû aùc phaùp khaùc nöõa? A-nan ñaùp: –Taêng Nhaát A-haøm chính laø caùc phaùp, caùc phaùp chính laø Taêng Nhaát A-haøm, chæ laø moät, khoâng coù hai. Ca-dieáp hoûi: –Vì nhöõng nguyeân nhaân naøo maø ñem Taêng Nhaát A-haøm naøy trao cho Öu-ña-la, chöù khoâng trao cho Tyø-kheo khaùc? A-nan ñaùp: –Baïch Ca-dieáp, neân bieát, chín möôi moát kieáp tröôùc, Tyø-baø-thi Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian, luùc aáy Tyø-kheo Öu-ña-la naøy coù teân laø Y-caâu Öu- ña-la. Baáy giôø, Ñöùc Phaät kia ñem phaùp Taêng Nhaát trao cho ngöôøi naøy, khieán phuùng tuïng, ñoïc thuoäc. Töø ñoù cho ñeán ba möôi moát kieáp veà sau, tieáp theo laïi coù Ñöùc Phaät teân laø Thöùc- caät Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc ra ñôøi. Luùc ñoù Tyø-kheo Öu-ña-la naøy teân laø Muïc- giaø Öu-ña-la, ñöôïc Nhö Lai Thöùc-caät laïi ñem phaùp naøy trao cho, khieán phuùng tuïng, ñoïc thuoäc. Roài trong ba möôi moát kieáp aáy, Tyø-xaù-baø Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc laïi xuaát hieän ôû theá gian. Luùc ñoù Tyø-kheo Öu-ña-la naøy teân laø Long Öu-ña-la, laïi ñöôïc trao cho phaùp naøy, khieán phuùng tuïng, ñoïc thuoäc. Baïch Ca-dieáp, neân bieát, trong Hieàn kieáp naøy coù Caâu-löu-toân Nhö Lai, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Luùc ñoù Tyø-kheo Öu-ña la naøy teân laø Ñieän Loâi Öu- ña-la, laïi ñöôïc trao cho phaùp naøy, khieán phuùng tuïng, ñoïc thuoäc. Trong hieàn kieáp naøy, tieáp theo, laïi coù Phaät, hieäu laø Caâu-na-haøm Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Luùc ñoù Tyø-kheo Öu-ña-la naøy teân laø Thieân Öu-ña-la. Ngaøi

laïi ñem phaùp naøy chuùc luïy cho ngöôøi naøy, khieán phuùng tuïng, taäp ñoïc. Trong hieàn kieáp naøy, tieáp theo, laïi coù Phaät, hieäu laø Ca-dieáp Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Luùc ñoù

Tyø-kheo Öu-ña-la naøy teân laø Phaïm Öu-ña-la, laïi ñöôïc trao cho phaùp naøy, khieán phuùng tuïng, ñoïc thuoäc. Baïch Ca-dieáp, neân bieát, nay Thích-ca Vaên Nhö Lai, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Tyø-kheo naøy nay teân laø Öu-ña-la. Phaät Thích-ca Vaên tuy ñaõ vaøo Baùt- nieát-baøn, nhöng Tyø-kheo A-nan vaãn coøn ôû theá gian. Theá Toân ñaõ ñem phaùp phoù chuùc heát cho toâi. Nay toâi laïi ñem phaùp naøy trao laïi cho Öu-ña-la. Vì sao? Haõy xem ñoà duøng, xeùt kyõ nguyeân goác, roài sau môùi trao phaùp. Vì sao? Vì vaøo thôøi quaù khöù, ôû trong hieàn kieáp naøy, Ñöùc Caâu-löu-toân Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng Höïu, xuaát hieän ôû theá gian. Luùc ñoù coù vua teân Ma-ha Ñeà-baø duøng phaùp trò giaùo hoùa chöa töøng bò sai leäch; tuoåi thoï raát daøi, ñoan chaùnh voâ song, ít coù trong ñôøi. Trong taùm vaïn boán ngaøn naêm, thaân laøm ñoàng töû, töï mình vui chôi. Trong taùm vaïn boán ngaøn naêm, thaân laøm thaùi töû maø trò hoùa baèng phaùp. Trong taùm vaïn boán ngaøn naêm, laïi trò hoùa thieân haï baèng vöông phaùp. Baïch Ca-dieáp, neân bieát, baáy giôø Theá Toân truù trong vöôøn Cam leâ. Nhö phaùp thöôøng töø xöa, sau khi aên xong, Ngaøi kinh haønh ôû saân tröôùc, toâi laøm thò giaû. Luùc ñoù, Theá Toân cöôøi, mieäng phaùt ra aùnh saùng naêm saéc. Toâi thaáy vaäy, lieàn quyø tröôùc Theá Toân, baïch: “Phaät khoâng cöôøi voâ côù. Con xin ñöôïc nghe goác gaùc ngoïn ngaønh, Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc khoâng cöôøi voâ côù.” Baáy giôø, Phaät Ca-dieáp baûo toâi: “Vaøo thôøi quaù khöù, ôû trong Hieàn kieáp naøy, coù Nhö Lai danh hieäu Caâu-löu-toân, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian, cuõng taïi choã naøy thuyeát phaùp roäng raõi cho caùc ñeä töû. Keá ñeán, cuõng ôû trong Hieàn kieáp naøy, laïi coù Nhö Lai Caâu-na-haøm, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Baáy giôø, Ñöùc Phaät kia cuõng taïi choã naøy thuyeát phaùp roäng raõi. Tieáp ñeán, cuõng trong Hieàn kieáp naøy, Nhö Lai Ca-dieáp, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian. Nhö Lai Ca-dieáp cuõng taïi choã naøy thuyeát phaùp roäng raõi.” Baïch Ca-dieáp, luùc aáy toâi quyø tröôùc Ñöùc Phaät, baïch raèng: “Con nguyeän sau naøy Ñöùc Thích-ca Vaên Phaät cuõng taïi choã naøy thuyeát phaùp ñaày ñuû cho caùc ñeä töû. Choã naøy ñaõ laø toøa Kim cang cuûa boán Ñöùc Nhö Lai, haèng khoâng giaùn ñoaïn.” Baïch Ca-dieáp, luùc aáy Thích-ca Vaên Phaät ngay taïi choã ngoài aáy baûo toâi: “Naøy A-nan, thuôû xöa, taïi choã naøy, trong hieàn kieáp, coù vò vua sinh ra ôû ñôøi teân laø Ma-ha Ñeà-baø, (…) cho ñeán, trong taùm vaïn boán ngaøn naêm duøng vöông phaùp giaùo hoùa, laáy ñöùc maø huaán thò, traûi qua nhieàu naêm. Moät hoâm baûo Kieáp-tæ7 raèng: ‘Neáu khi naøo thaáy ñaàu ta coù toùc baïc, haõy baùo cho ta.’ Baáy giôø, ngöôøi kia nghe giaùo leänh cuûa vua vaø phaûi traûi qua nhieàu naêm môùi thaáy treân ñaàu vua coù toùc baïc xuaát hieän, lieàn quyø tröôùc vua taâu: ‘Taâu Ñaïi vöông, neân bieát, treân ñaàu ñaõ xuaát hieän toùc baïc.’ Luùc aáy, vua baûo ngöôøi kia: ‘Laáy nhíp vaøng, nhoå toùc baïc cuûa

ta, roài ñaët vaøo tay ta.’ Ngöôøi kia vaâng leänh cuûa vua, lieàn caàm nhíp vaøng nhoå toùc baïc. Baáy giôø, Ñaïi vöông thaáy toùc baïc roài, lieàn noùi baøi keä naøy: [552a1] Hoâm nay treân ñaàu ta 8

Ñaõ sinh toùc suy hao Thieân söù ñaõ ñeán roài Neân xuaát gia kòp luùc. Hieän taïi ta ñaõ höôûng phöôùc nhaân gian roài, phaûi töï noã löïc ñeå coù ñöùc leân trôøi. Ta haõy caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y; vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå.

Kieáp-tæ . Coù leõ laø ngöôøi hôùt toùc (naøpita). 7.

8. Töø ñaây trôû xuoáng (Haùn taïng trang 552a1) cho ñeán baøi keä tieáp theo, xem phaàn cheùp theâm cuûa ñeå baûn, cuoái quyeån 1.

Baáy giôø, vua Ma-ha Ñeà-baø baûo thaùi töû thöù nhaát teân laø Tröôøng Thoï: ‘Nay, con bieát khoâng! Ñaàu ta ñaõ sinh toùc baïc. YÙ ta muoán caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå. Con haõy noái ngoâi ta, duøng phaùp maø trò giaùo hoùa, chôù laøm traùi laïi lôøi ta daïy maø laøm vieäc phaøm phu. Sôû dó nhö vaäy, laø vì neáu coù ngöôøi naøo traùi laïi lôøi ta, ngöôøi ñoù laøm vieäc phaøm phu. Keû phaøm phu thì ôû maõi trong ba ñöôøng, taùm naïn.’ Baáy giôø, vua Ma-ha Ñeà-baø ñem ngoâi vua trao cho thaùi töû roài, laïi ñem cuûa baùu ban cho Kieáp-tæ, roài taïi nôi khaùc caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå; kheùo tu phaïm haïnh trong taùm vaïn boán ngaøn naêm, thöïc haønh boán Ñaúng taâm9 laø Töø, Bi, Hyû, Xaû10; thaân hoaïi maïng chuùng sinh leân Phaïm thieân. Baáy giôø, vua Tröôøng Thoï nhôù nhöõng lôøi vua cha daïy, chöa bao giôø taïm queân, duøng phaùp maø trò hoùa, khoâng ñeå sai leäch; khoâng ñaày tuaàn leã lieàn ñöôïc laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, baûy baùu ñaày ñuû. Baûy baùu ñoù laø xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, chaâu baùu, ngoïc nöõ baùu, ñieån taïng baùu, ñieån binh baùu. Ñoù goïi laø baûy baùu. Laïi coù moät ngaøn ngöôøi con trí tueä duõng maõnh, thoáng laõnh boán phöông, hay tröø caùc khoå. Baáy giôø, vua Tröôøng Thoï, baèng vöông phaùp nhö treân, laøm baøi keä: Kính phaùp, vaâng lôøi Toân Khoâng queân baùo aân xöa Laïi hay troïng ba nghieäp Ñieàu keû trí quyù troïng. Toâi, sau khi quaùn saùt nghóa naøy, ñem Taêng Nhaát A-haøm naøy trao cho Tyø-kheo Öu- ña-la. Vì sao? Vì taát caû caùc phaùp ñeàu coù nguyeân do. Baáy giôø, Toân giaû A-nan baûo Öu-ña-la: –Thaày tröôùc ñaây khi laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông khoâng queân lôøi daïy vua cha. Nay toâi laïi ñem phaùp naøy phoù chuùc, mong thaày khoâng ñeå sai soùt chaùnh giaùo, chôù taïo haïnh phaøm phu. Nay thaày neân bieát, neáu coù ai traùi maát thieän giaùo cuûa Nhö Lai, thì seõ ñoïa vaøo trong haøng phaøm phu. Vì sao? Vì luùc baáy giôø vua Ma-ha Ñeà-baø khoâng ñeán ñöôïc ñòa vò giaûi thoaùt cöùu caùnh, chöa giaûi thoaùt ñeán nôi an oån. Tuy ñöôïc phöôùc höôûng Phaïm thieân, nhöng vaãn coøn chöa ñeán ñöôïc cöùu caùnh thieän nghieäp cuûa Nhö Lai; ñeán ñaây môùi goïi laø nôi cöùu caùnh an oån, khoaùi laïc cuøng cöïc, ñöôïc trôøi ngöôøi cung kính, taát ñöôïc Nieát-baøn. Vì vaäy cho neân, naøy Öu-ña-la, haõy phuïng trì phaùp naøy, phuùng tuïng, ñoïc, nieäm chôù ñeå cho thieáu soùt. Roài thì, A-nan lieàn noùi keä: Haõy chuyeân nieäm nôi

phaùp Nhö Lai töø ñaây sinh. Phaùp hieän, thaønh Chaùnh giaùc Ñaïo Bích-chi, La-haùn. Phaùp hay tröø caùc khoå Cuõng hay thaønh quaû chaéc Nieäm phaùp, taâm khoâng rôøi Höôûng baùo nay, ñôøi sau.

Töù ñaúng taâm , töùc Töù voâ löôïng taâm. 9.

Nguyeân Haùn: Hoä , moät caùch hieåu khaùc töø Skt. Upekwaø (Pal. Upekkaø). 10.

Neáu ngöôøi muoán thaønh Phaät
Gioáng nhö Thích-ca Vaên
Thoï trì phaùp ba taïng
Caâu cuù khoâng loaïn sai.
Ba taïng tuy khoù trì,
Nghóa lyù khoâng theå cuøng
Haõy tuïng boán A-haøm
Caét ñöôøng taét nhaân thieân.
A-haøm tuy khoù tuïng
Nghóa kinh khoâng theå taän
Chôù ñeå maát giôùi luaät
Ñaây laø baùu Nhö Lai.
Caám luaät cuõng khoù trì
A-haøm cuõng nhö vaäy
Gioûi trì A-tyø-ñaøm
Haøng phuïc thuaät ngoaïi ñaïo.
Tuyeân döông A-tyø-ñaøm
Nghóa aáy cuõng khoù trì
Haõy tuïng ba A-haøm
Khoâng maát caâu cuù kinh.
Kheá kinh, A-tyø-ñaøm
Giôùi luaät, truyeàn khaép ñôøi
Trôøi ngöôøi ñöôïc phuïng haønh
Lieàn sinh nôi an oån.
Ví khoâng phaùp Kheá kinh
Cuõng laïi khoâng giôùi luaät
Nhö muø vaøo trong toái
Bao giôø môùi thaáy saùng?
Vì vaäy phoù chuùc Thaày
Cuøng vôùi boán boä chuùng
Haõy trì, chôù khinh maïn
Tröôùc Phaät Thích-ca Vaên.

Khi Toân giaû A-nan noùi nhöõng lôøi naøy, trôøi ñaát saùu laàn rung ñoäng. Chö Thieân toân thaàn ôû giöõa hö khoâng, tay caàm hoa trôøi raûi leân ngöôøi Toân giaû A-nan cuøng chuùng boán boä. Taát caû

Trôøi, Roàng, Quyû, Thaàn, Caøn-ñaïp-hoøa, A-tu-luaân, Ca-löu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø v.v... ñeàu hoan hyû vaø taùn thaùn:

–Laønh thay, laønh thay, Toân giaû A-nan. Nhöõng lôøi noùi maø khoaûng treân, khoaûng giöõa vaø khoaûng döôùi, khoâng coù ñieàu naøo laø khoâng kheùo leùo. Haõy cung kính Phaùp, thaät ñuùng nhö lôøi. Chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi khoâng ai khoâng töø Phaùp maø thaønh töïu. Neáu ai laøm aùc seõ ñoïa ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh.

Luùc baáy giôø, Toân giaû A-nan, ôû giöõa boán boä chuùng, caát tieáng roáng cuûa sö töû, khuyeân taát caû moïi ngöôøi phuïng haønh phaùp naøy.

Baáy giôø, ngay taïi choã, ba vaïn trôøi, ngöôøi ñöôïc maét phaùp thanh tònh. Baáy giôø, boán Boä chuùng, chö Thieân, ngöôøi ñôøi, nghe Toân giaû thuyeát xong, hoan hyû

phuïng haønh.

Ñoaïn cheùp phuï cuoái quyeån 1 trong ñeå baûn, goàm 299 chöõ. So saùnh ñoaïn vaên [552a1] ôû treân. Hoâm nay treân ñaàu ta Ñaõ sinh toùc suy hao. Thieân söù ñaõ ñeán roài. Neân xuaát gia kòp luùc. Hieän taïi ta ñaõ höôûng phöôùc nhaân gian roài, phaûi töï noã löïc ñeå coù ñöùc leân trôøi. Ta haõy caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y; vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå. Baáy giôø, vua Tröôøng Thoï baûo thaùi töû thöù nhaát teân laø Thieän Quaùn: “Nay, con bieát khoâng! Ñaàu ta ñaõ sinh toùc baïc. YÙ ta muoán caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå. Con haõy noái ngoâi ta, duøng phaùp maø trò giaùo hoùa, chôù laøm traùi laïi lôøi ta daïy maø laøm vieäc phaøm phu. Sôû dó nhö vaäy, laø vì neáu coù ngöôøi naøo traùi laïi lôøi ta, ngöôøi ñoù laøm vieäc phaøm phu. Keû phaøm phu thì ôû maõi trong ba ñöôøng, taùm naïn.” Baáy giôø, vua Ma-ha Ñeà-baø ñem ngoâi vua trao cho thaùi töû roài, laïi ñem cuûa baùu ban cho Kieáp-tæ, roài taïi nôi khaùc caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, vôùi loøng tin kieân coá xuaát gia hoïc ñaïo, lìa boû caùc khoå; kheùo tu phaïm haïnh trong taùm vaïn boán ngaøn naêm, thöïc haønh boán Ñaúng taâm laø Töø, Bi, Hyû, Xaû; thaân hoaïi maïng chuùng sinh leân Phaïm thieân. Baáy giôø, vua Thieän Quaùn nhôù nhöõng lôøi vua cha daïy, chöa bao giôø taïm queân, duøng phaùp maø trò hoùa, khoâng ñeå sai leäch. Baïch Ca-dieáp, ngaøi bieát khoâng, Ma-ha-ñeà-baø baáy giôø haù laø ai khaùc chaêng? Chôù coù quan saùt nhö vaäy. Vua baáy giôø laø Ñöùc Thích-ca Vaên nay vaäy. Tröôøng Thoï vöông khi ñoù baáy giôø laø thaân A-nan vaäy. Thieän Quaùn khi aáy, nay laø Tyø-kheo Öu-ña-la vaäy, Tröôøng Thoï vöông phaùp chöa töøng boû queân, cuõng khoâng ñeå bò caét ñöùt. Baáy giôø, vua Thieän Quaùn laïi tuaân haønh saéc chæ cuûa vua cha, baèng phaùp maø trò hoùa, khoâng laøm ñöùt vöông giaùo. Sôû dó nhö vaäy, vì khoù coù theå laøm traùi giaùo huaán cuûa vua cha.

Baáy giôø Toân giaû A-nan beøn noùi keä:

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.